

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl samosoudcem Martinem Kopou ve věci

žalobce: **M. P.**
bytem X

proti
žalované: **Česká správa sociálního zabezpečení**
se sídlem Křížová 25, 225 08 Praha 5

o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 23. 10. 2020, č. j. X,

takto:

- I. Žaloba *se zamítá*.
- II. Žalobce *nemá právo* na náhradu nákladů řízení.
- III. Žalované *se nepřiznává* náhrada nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Podstata věci

1. Předmětem sporu je zákonnost rozhodnutí, kterým žalovaná zastavila řízení ve věci žádosti žalobce o přepočtení starobního důchodu. Žalobce chtěl, aby žalovaná jeho žádost věcně posoudila.

II. Skutkové okolnosti a rozhodnutí správních orgánů

2. Počátek důchodového příběhu žalobce se datuje do roku 1999. Tehdy v říjnu požádal o změnu data přiznání starobního důchodu. Od 30. 6. 1996 splňoval podmínky nároku na starobní důchod podle mimořádného opatření vlády č. 465/1968 Sb., a žádal o přiznání

starobního důchodu od 1. 6. 1998. Této jeho žádosti žalovaná vyhověla rozhodnutím ze dne 6. 1. 2000.

3. Dne 7. 9. 2010 podal žalobce *první* žádost o přepočtení starobního důchodu podle § 56 odst. 1 zákona č. 155/1999 Sb., o důchodovém pojištění („zákon o důchodovém pojištění“). Žalovaná svým rozhodnutím ze dne 15. 11. 2010 žalobci od 1. 6. 1998 zvýšila starobní důchod na částku 7.319 Kč měsíčně. Námitky podané proti tomuto rozhodnutí žalovaná zamítla. Žalobce se poté proti rozhodnutí o námitkách neúspěšně bránil soudní cestou. Nejprve jeho žalobu zamítl krajský soud rozsudkem ze dne 16. 8. 2012, č. j. 34 Ad 45/2011-51. Následnou kasační stížnost zamítl Nejvyšší správní soud rozsudkem ze dne 31. 1. 2014, č. j. 4 Ads 113/2012-41. Nakonec Ústavní soud usnesením ze dne 22. 8. 2014, sp. zn. I. ÚS 1766/14 odmítl žalobcovu ústavní stížnost.
4. Dne 10. 3. 2015 podal žalobce *druhou* žádost o přepočtení starobního důchodu. Tuto žádost a později uplatněné námitky žalovaná zamítla. Žalobce se opět obrátil na soudy. Jeho žalobu nejprve zamítl krajský soud rozsudkem ze dne 22. 7. 2017, č. j. 41 Ad 30/2015-46. Kasační stížnost pak zamítl Nejvyšší správní soud rozsudkem ze dne 30. 5. 2018, č. j. 3 Ads 97/2017-33. V tomto rozsudku Nejvyšší správní soud ovšem vyčetl žalované, že se druhou žádostí žalobce opět meritorně zabývala. *Poukázal na to, že žalobce ve své žádosti o přepočtení důchodu uváděl ty samé skutečnosti, které již žalovaná i všechny soudní instance jednou posoudily a rozhodnutí o žalované shledaly zákonným.* Žalovaná proto podle Nejvyššího správního soudu vůbec neměla o věci znovu meritorně rozhodnout, ale měla řízení zastavit podle § 102 odst. 4 zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu („správní řád“).
5. Dne 21. 1. 2020 podal žalobce *třetí* žádost o přepočtení starobního důchodu. Žalobce rozporoval výši základní procentní výměry (která podle něj měla činit 6.059 Kč namísto 4.900 Kč). Žalovaná tuto žádost nejprve v březnu zamítla s tím, že mu starobní důchod byl přiznán ve správné výši. Na základě podaných námitek pak žalovaná usnesením řízení zastavila. Žalobce se úspěšně odvolal a žalovaná toto usnesení zrušila. Nakonec žalovaná dne 23. 10. 2020 vydala rozhodnutí č. j. X („rozhodnutí žalované“), kterým zrušila své původní březnové rozhodnutí a zároveň řízení zastavila. Žalovaná konstatovala, že žalobce podal žádost o přepočtení důchodu opakovaně ze stejných důvodů a pro překážku věci rozhodnuté již nelze o této žádosti vést nové řízení. Podpůrně odkázala na závěry Ústavního soudu z nálezů sp. zn. II. ÚS 752/18, podle kterého překážka věci rozhodnuté je ve správním řízení užší než v řízení soudním a nedopadá na případy, ve kterých došlo k zamítnutí žádosti.

III. Obsah žaloby a vyjádření žalované

6. Žalobce namítá, že mu žalovaná zastavením řízení odepřela přístup ke správnímu orgánu. Odkazuje na porušení § 4 odst. 1 správního řádu. Žalovaná podle něj jednala v rozporu s principy dobré správy. Žalobce se domnívá, že žalovaná se jeho třetí žádostí nezabývala proto, že se jedná o příliš složitou problematiku.
7. Žalovaná opakovaně uvádí, že výpočet důchodu je správný, aniž by reagovala na konkrétní protiargumenty žalobce. Žalovaná nechápe smysl a dopad příkazu ministra práce a sociální věcí ČR č. 27/2003, který se týká starobních důchodů horníků. Bezdůvodně se třetí žádostí žalobce odmítá zabývat. Starobní důchod žalobce však stanovila v nesprávné výši.

8. Žalobce se podivuje nad tím, že se v prvním stupni žalovaná žádostí žalobce meritorně zabývala a rozhodla o ní na podkladě nových tvrzení, zatímco v dalším řízení pak toto své původní rozhodnutí korigovala. Tento postup odporuje tomu, jak by veřejná služby státních orgánů měla vypadat. Žalobci žalovaná upřela možnost vyjádřit se ke způsobu výpočtu jeho vlastního důchodu, který žalovaná provedla v rozhodnutí z března.
9. Překážka věci pravomocně rozhodnuté se ve správním řízení uplatňuje omezeně a nesmí vést k porušení práva účastníka řízení na jinou právní ochranu podle čl. 36 Listiny základních práv a svobod. Závěry nálezu Ústavního soudu, na který žalovaná odkazuje, svědčí spíše ve prospěch žalobce.
10. Žalovaná ve svém vyjádření k žalobě zrekapitulovala dosavadní průběh řízení. Poukázal na to, že žalobce uplatňuje zcela totožné námitky jako v předchozích správních i soudních řízeních. Navrhla proto soudu, aby žalobu odmítl podle § 46 odst. 1 písm. a) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní („s. ř. s.“), protože se jedná o věc, o které již soud pravomocně rozhodl.

IV. Posouzení věci krajským soudem

11. Žaloba je přípustná. Podala ji oprávněná osoba v zákonné lhůtě.
12. Dne 1. 12. 2021 se ve věci konalo jednání. Žalobce během něj dostal prostor k přednesení žaloby. Zástupce žalované pouze odkázal na napadené rozhodnutí a vyjádření k žalobě. Žalobce navrhoval k důkazu písemnost Okresní správy sociálního zabezpečení Žďár nad Sázavou ze dne 14. 4. 2015, ze které měl plynout důkaz o správnosti jeho výpočtů. Soud jej ovšem k důkazu neprovedl, protože tato písemnost již byla předmětem řízení vedeného pod sp. zn. 41 Ad 30/2015 a časově i věcně nesouvisela s předmětem tohoto řízení (bližší viz bod 16 níže) To byl i případ námitek žalobce vznášených při jednání, byť se jej soud snažil poučovat o mezích předmětu řízení a možném rozsahu jeho přezkumné pravomoci. Po závěrečných návrzích krajský soud jednání krátce přerušil a vyhlásil tento rozsudek.
13. Žaloba *není důvodná*.
14. Krajský soud se nejprve vyjádří k návrhu žalované na odmítnutí žaloby podle § 46 odst. 1 písm. a) s. ř. s. Toto ustanovení ukládá soudu povinnost odmítnout žalobu, pokud soud o téže věci již rozhodl nebo o téže věci již řízení u soudu probíhá.
15. Pro odmítnutí žaloby však soud neshledal důvod. Předmětem tohoto sporu je rozhodnutí žalované o zastavení řízení ze dne 23. 10. 2020, č. j. X. Řízení, ve kterých zdejší soud rozhodoval dříve pod sp. zn. 34 Ad 45/2011 a 41 Ad 30/2015, se týkala jiných rozhodnutí žalované. Byť se i předchozí napadená rozhodnutí obsahově týkala otázky správnosti výpočtu výše starobního důchodu žalobce, tato skutečnost nezakládá totožnost předmětu řízení, která by mohla být důvodem pro odmítnutí žaloby.
16. Krajský soud zároveň upozorňuje žalobce, že v rámci tohoto řízení může posoudit pouze otázku, *zda žalovaná řízení zastavila v souladu se zákonem* a zda neměla o třetí žádosti žalobce o přepočtení starobního důchodu znovu věcně rozhodnout. *Soud nyní nemůže ověřovat správnost samotného výpočtu výše starobního důchodu.* To by mohl udělat, pouze pokud by žalovaná o třetí žádosti žalobce rozhodla po věcné stránce. Pokud je však

předmětem žaloby rozhodnutí o zastavení řízení, *soud má pravomoc zkoumat pouze splnění či nesplnění podmínek pro zastavení řízení*. Nic víc.

17. O správnosti rozhodnutí o zastavení řízení přitom krajský soud nemá žádné pochybnosti. Žalobce postavil svou třetí žádost o přepočtení na svém nesouhlasu se stanovením výše základní procentní výměry, která podle něj měla činit 6.059 Kč namísto 4.900 Kč. *Stejnou námitku (spolu s dalšími) již ovšem žalobce vznášel v rámci svých předchozích žádostí o přepočtení. A vyjádřila se k ní nejenom žalovaná, ale také všechny soudní instance v ČR. Výpočet jeho starobního důchodu byl podle nich v pořádku*. Krajský soud v rozsudku ze dne 16. 8. 2012, č. j. 34 Ad 45/2011-51, žalobci vysvětlil, v čem je jeho osobní výpočet chybný (viz zejména s. 5 a 6). Rovněž Nejvyšší správní soud ve svém rozsudku ze dne 31. 1. 2014, č. j. 4 Ads 113/2012-41, prověřil správnost výpočtu výše starobního důchodu a stanovení procentní výměry ve výši 4.900 Kč shledal správným (viz bod 26).
18. Za těchto okolností *žalovaná postupovala správně, pokud řízení o třetí žádosti žalobce o přepočtení starobního důchodu zastavila*. Řízení o přepočtení starobního důchodu podle § 56 odst. 1 zákona o důchodovém pojištění je svojí povahou novým řízením ve smyslu § 101 písm. e) správního řádu, jehož výsledkem má být vydání nového rozhodnutí ve věci samé. Vztahuje se proto na něj i § 102 správního řádu. Podle § 102 odst. 4 správního řádu pak platí, že *pokud žádost účastníka neodůvodňuje zahájení nového řízení, rozhodne správní orgán o tom, že se řízení zastaví*. Již Nejvyšší správní soud ve svém rozsudku č. j. 3 Ads 97/2017-33, který se týkal druhé žádosti žalobce o přepočtení, uvedl, že jestliže žalobce „podal žádost o přepočtení dávky nesprávně vyměřené a jako důvody pro zahájení řízení a vydání nového rozhodnutí uváděl *opětovně ty stejné skutečnosti*, které již byly žalovanou i správními soudy jednou posuzovány, přičemž rozhodnutí žalované vydané v předchozím řízení bylo shledáno zákonným, nebyly zde vůbec dány podmínky pro to, aby žalovaná o věci na základě nové žádosti znovu meritorně rozhodla“ (bod 21).
19. Totožná situace přitom nastala i poté, co žalobce podal svou třetí žádost o přepočtení. *Žalobce totiž neuvedl žádné nové skutečnosti, které by mohly něco změnit na předchozích závěrech žalované a soudů o správnosti výpočtu výše důchodu*. Bylo by neprosto nelogické a nevhodné, aby se žalovaná musela pokaždé věcně zabývat žádostí žalobce o přepočtení, pouze proto, že žalobce s předchozím rozhodnutím žalované ve věci i s následnými rozsudky soudů nesouhlasí.
20. Žalobní námitky žalobce opírá o porušení principů dobré zprávy a tvrdí, že mu žalovaná odepřela „přístup ke správnímu orgánu.“ Žalovaná však nemá povinnost každou podanou žádostí posuzovat meritorně. Jsou-li tu podmínky pro zastavení řízení, má naopak povinnost řízení zastavit.
21. Rozhodnutí žalované proto odpovídá zákonu a námitky žalobce nejsou důvodné.
22. Žalovaná ovšem ve svém rozhodnutí nesprávně argumentuje překážkou věci rozhodnuté podle § 48 odst. 2 správního řádu. Jak s odkazem na příslušnou judikaturu a komentářovou literaturu sama uvádí, překážka věci rozhodnuté se vztahuje pouze na pozitivní rozhodnutí správního orgánu, tj. takové kterým správní orgán přizná určité právo, typicky v případě vyhovění podané žádosti. To však není případ žalobce. Jeho předchozí žádosti o přepočtení starobního důchodu úspěšné nebyly, takže rozhodnutí o nich překážku věci rozhodnuté nemohlo založit. Pokud by žalobce ke své žádosti o přepočtení doložil určité nové

skutečnosti, na jejichž základě by bylo nutné přistoupit ke změně výše přiznaného důchodu, žalovaná by musela o této žádosti věcně rozhodnout. V tomto případě však tato situace nenastala. Existoval tak důvod pro zastavení řízení. Nikoliv ovšem kvůli překážce věci rozhodnuté, ale kvůli tomu, že zde nebyly podmínky pro provedení nového řízení podle § 101 správního řádu. Výrok o zastavení řízení je proto správný.

VII. Závěr a náklady řízení

23. Krajský soud pro nedůvodnost žalobních námitek žalobu zamítl. Neúspěšný žalobce nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalované náklady řízení nad rámec její běžné administrativní činnosti nevznikly.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení podat kasační stížnost u Nejvyššího správního soudu. *Nejvyšší správní soud kasační stížnost proti tomuto rozsudku odmítne pro nepřijatelnost, pokud nebude svým významem podstatně přesahovat vlastní zájmy stěžovatele.* V řízení o kasační stížnosti musí stěžovatele zastupovat advokát. To neplatí, pokud má stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které se vyžaduje pro výkon advokacie.

Brno 1. prosince 2021

Martin Kopa, v. r.
samosoudce